

17. december 2007

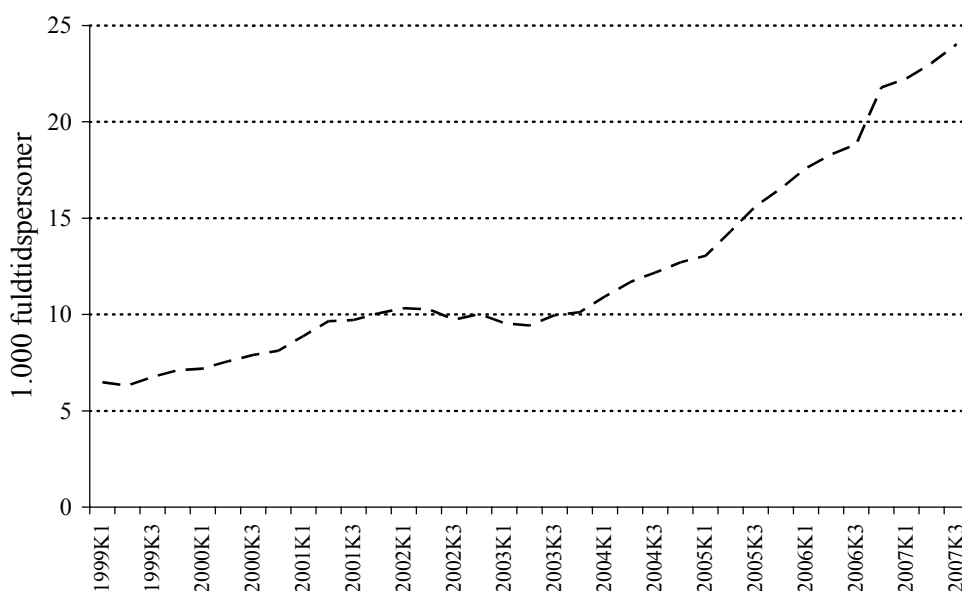
Martin Windelin – tlf. 3355 7720
Louise Hansen – tlf. 3355 7723

KRAFTIGT STIGENDE TENDENS TIL AT BRUGE VIKARER

Resumé: *Antallet af vikarer er vokset voldsomt de senere år, så der nu er 48.000 lønmodtagere ansat i vikarbranchen, svarende til 24.000 fuldtidsansatte. Der er nu 3½ gange flere vikarer end for syv år siden. Lidt under halvdelen af de seneste syv års vækst i vikarbeskæftigelsen kan tilskrives de gunstige konjunkturer, mens lidt over halvdelen af de seneste syv års vækst i vikarbeskæftigelsen skyldes en strukturel udviklingstendens hen imod, at en stadig større del af beskæftigelsen udgøres af vikarer.*

Det viser en analyse af vikarbeskæftigelsesudviklingen, som AErådet har lavet i samarbejde med HK/Danmark. Analysen er lavet på baggrund af et specialudtræk fra den nyeste ATP-beskæftigelsesstatistik fra Danmark Statistik. ATP-statistikken giver en opgørelse af antallet af *fuldtids* beskæftigede lønmodtagere på basis af lønmodtagernes ATP-indbetalinger¹.

Figur 1. Udviklingen i vikarbeskæftigelsen i 1.000 (sæsonkorrigeret)

Anm.: ATP-beskæftigelsestal opgøres som et beregnet antal fuldtidsansatte lønmodtagere ud fra virksomhedernes ATP-indbetalinger, som varierer alt efter, om man er på heltid eller deltid. Selvstændige er således ikke inkluderet, da de ikke indbetaler ATP. Seneste kvartals tal er foreløbige, de øvrige kvartalers tal er endelige.

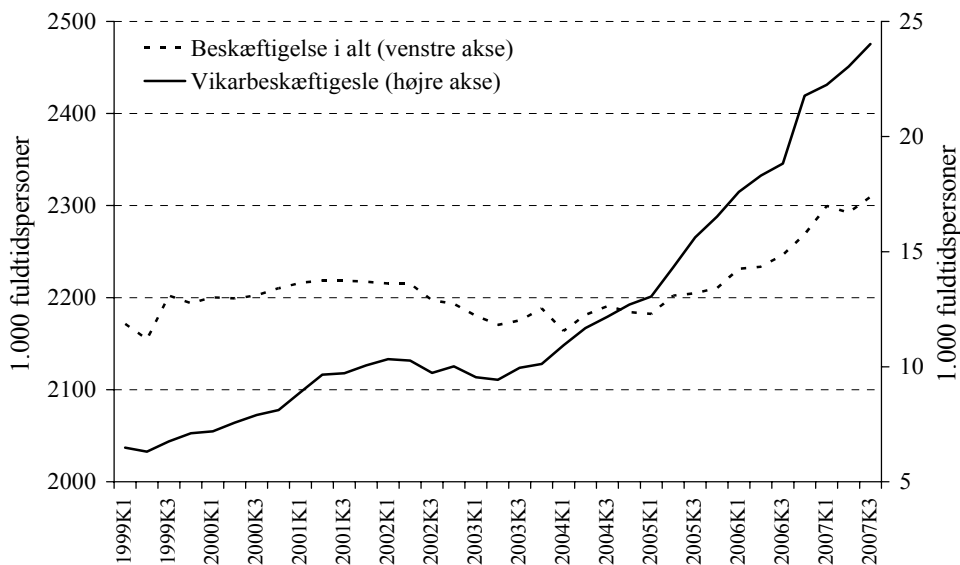
¹ Et specialudtræk fra ATP-beskæftigelsesstatistikken for vikarbranchen (branchekode 745020) er nødvendig, da Danmarks Statistik kun offentliggør ATP-beskæftigelsen på det aggregerede 27-grupperingsniveau.
P:\GS\MW\3kv-2007-vikarbesk.doc

Kilde: AErådet pba. specialudtræk på ATP-beskæftigelsesstatistik fra Danmarks Statistik. Figur 1 viser, at vikarbeskæftigelsen er steget med næsten 1.000 fuldtidsansatte fra 2. til 3. kvartal 2007, svarende til en stigning på 4,2 pct. Med denne vækst satte niveauet for den samlede vikarbeskæftigelse endnu engang rekord og tæller nu 24.000 fuldtidsansatte, svarende til ca. 48.000 lønmodtagere.² Vikarbeskæftigelsen har dermed vokset sig mere end dobbelt så stor som for blot tre år siden og beskæftiger nu over 3½ gange så mange fuldtidsansatte som for syv år siden.

Over det sidste år er antallet af fuldtidsbeskæftigede vikarer steget med godt 28 pct., hvilket svarer til over 5.100 personer. Dermed har branchen oplevet den største årlige stigning i det totale antal fuldtidsansatte nogensinde.

Figur 2 viser, at selvom den samlede beskæftigelse i Danmark i perioden 1999-2005 lå og svingede omkring 2,2 millioner fuldtidsansatte personer, så blev vikarbeskæftigelsen mere end fordoblet fra 6.500 fuldtidsansatte (i 1999K1) til ca. 14.500 fuldtidsansatte (i 2005K2). Tallene viser således en underliggende ændring i strukturelle arbejdsmarkedsforhold hen imod, at en stadig større andel af beskæftigelsen udgøres af vikarer.

Figur 2. Udviklingen i henholdsvis vikarbeskæftigelse (venstre akse) og den samlede beskæftigelse (højre akse), i 1.000 fuldtidspersoner.

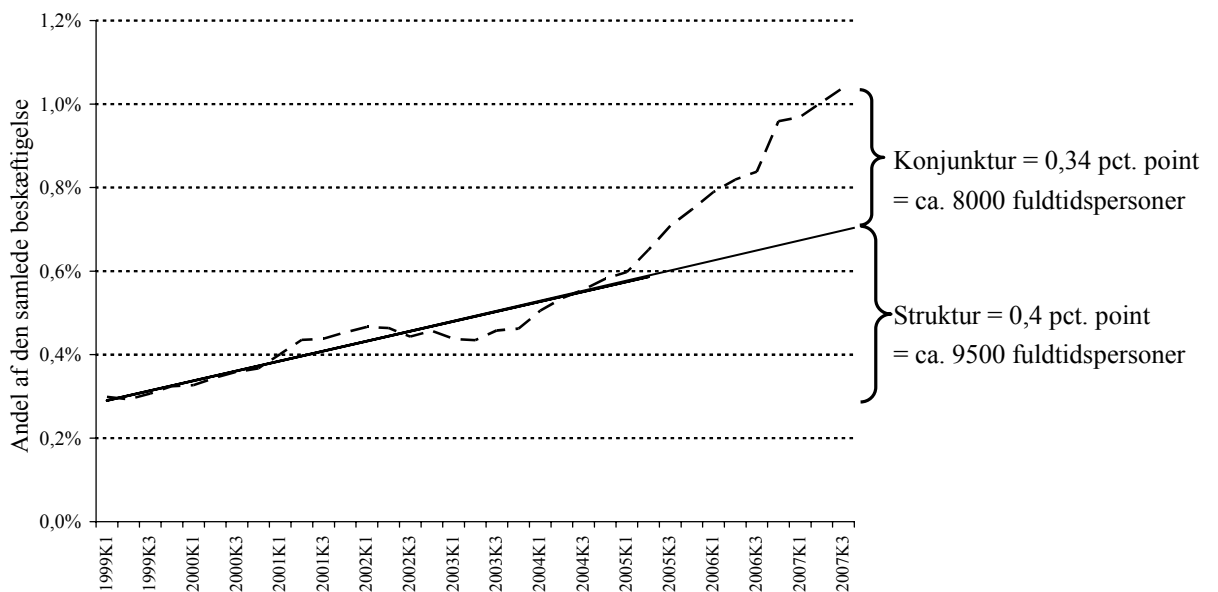
Kilde: AErådet pba. specialudtræk på ATP-beskæftigelsesstatistik fra Danmarks Statistik.

² Omregningen fra antal fuldtidsansatte til antal lønmodtagere er lavet ved at sammenholde ATP-statistikens beregnede antal fuldtidsansatte vikarer med RAS-statistikens antal beskæftigede lønmodtagere, som havde beskæftigelse indenfor vikarbranchen, som deres primære beskæftigelse. I den periode hvor vi har tal fra begge statistikker har antallet af beskæftigede lønmodtagere i vikarbranchen (opgjort per ultimo november i året) været ca. dobbelt så stort (en faktor 1,97) som det beregnede antal fuldtidsansatte i 3. kvartal i året, jf. AE-notat af 12. februar 2008 herom.

I gennem 2006 og 2007 er den samlede beskæftigelse i dansk økonomi vokset fra de førnævnte ca. 2,2 mio. til ca. 2,3 mio. fuldtidsansatte personer. Den generelle beskæftigelsesfremgang og de gode konjunkturer har helt klart bidraget til væksten i vikarbeskæftigelsen, men den kraftige underliggende strukturelle udviklingstendens hen imod, at en stadig større del af beskæftigelsen udgøres af vikarer, må også forventes at være fortsat i 2006 og 2007.

Figur 3 viser, at vikarbeskæftigelsen i 3. kvartal 2007 udgør en rekordstor andel af den samlede beskæftigelse, og rundede således milepælen på 1 pct. af den samlede beskæftigelse. Andelen er dermed mere end tredoblet siden 1999, hvor vikarerne kun udgjorde omkring 0,3 pct. af den samlede beskæftigelse. De tidligere omtalte ca. 48.000 lønmodtagere, der har vikarbranchen som primær beskæftigelse, udgør ca. 1,7 pct. af de i alt ca. 2,7 millioner lønmodtagere, der ifølge Nationalregnskabsstatistikken er i beskæftigelse i 3. kvartal 2007.

Figur 3. Vikarbeskæftigelsens andel af den samlede beskæftigelse (sæsonkorrigeret)

Kilde: AErådet pba. specialudtræk på ATP-beskæftigelsesstatistik fra Danmarks Statistik.

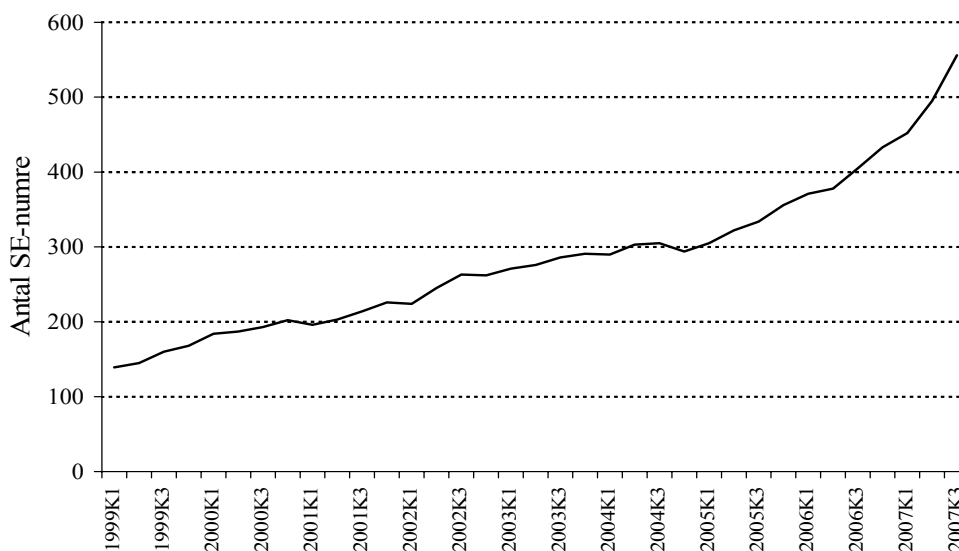
Anm.: Tendenslinen er estimeret på perioden 1999K1-2005K2 og fremskrevet for perioden 2005K3-2007K3. Vikarandelen steg fra 0,30 pct. i 1999K1 til 1,04 pct. i 2007K3, dvs. en stigning på 0,74 pct.-point, hvor af 0,34 pct.-point skønnes at skyldes konjunkturrelle forhold, mens 0,40 pct. skyldes en strukturel udviklingstendens hen imod, at en stadig stigende andel af beskæftigelsen udgøres af vikarer.

I figur 3 er desuden angivet et skøn for hvor stor en del af den samlede stigning fra 6.500 fuldtidsansatte vikarer i 1999K1 til 24.000 fuldtidsansatte vikarer i 2007K3, der skyldes de konjunkturrelle forhold og hvor stor en del, der skyldes en strukturel udviklingstendens. Det skønnes således, at ud af stigningen på de i alt 17.500 fuldtidsansatte skyldes ca. 9.500 fuldtidsansatte en strukturel udviklingstendens, mens ca. 8.000 skyldes de konjunkturrelle forhold.

Dette skøn er beregnet ved at estimere den trendmæssige stigning i perioden 1999K1-2005K2 i den andel af beskæftigelsen, der udgøres af vikarer og så fremskrive denne trendmæssige stigning i vikarandelen til og med 2007K3. Når den trendmæssige stigning er estimeret på perioden 1999K1-2005K2 skyldes det, at beskæftigelsen i denne periode havde ligget og svinget omkring ca. 2,2 mio. fuldtidsansatte, jf. figur 2, men at vikarandelen i samme periode alligevel steg betydeligt i perioden, jf. figur 3.³

I figur 4 ses udviklingen i antallet af vikarvirksomheder (målt i antallet af SE-numre). Fra 2. til 3. kvartal 2007 er antallet af SE-numre steget, hvilket fortsætter den generelle tendens fra de sidste otte år.

Figur 4. Udviklingen i antallet af vikarvirksomheder (antallet af SE-numre)

Kilde: AErådet pba. specialudtræk på ATP-beskæftigelsesstatistik fra Danmarks Statistik.

I alt har der været en tilgang på 61 nye vikarvirksomheder i løbet af det sidste kvartal. Ser man på det sidste år har tilgangen været på 104 nye vikar-

³ Der findes ikke én entydig metode til at fastlægge, hvor stor en andel af stigningen i vikarbeskæftigelsen, der skyldes de konjunkturrelle forhold og hvor stor en andel der skyldes en strukturel udviklingstendens, men det vurderes at den her anvendte metode giver et rimeligt skøn.

virksomheder. Over 40 pct. af denne tilgang har fundet sted i foregående kvartal. Dermed sætter det samlede antal vikarvirksomheder endnu engang rekord ved at nå op på 556 i 3. kvartal 2007. Der er nu 3½ gange flere vikarvirksomheder, end der var for syv år siden.

Udviklingen i omsætningen i vikarbranchen og fordelingen på sektorer

ATP-beskæftigelsesstatistikken giver ikke mulighed for at opdele udviklingen i vikarbeskæftigelsen på i hvilke brancher, vikarerne arbejder. Produktstatistikken for vikarbureauer fra Danmarks Statistik indeholder en sådan opdeling, men ulempen ved produktstatistikken er dens forsinkelse i forhold til opgørelsestidspunktet, idet den ikke opgøres kvartalsvis, men kun én gang om året. Seneste tal er for året 2006.

Ifølge produktstatistikken blev der solgt vikarydelser for 7,8 mia.kr. i 2006. Ser man på omsætningen fordelt på personalegrupper kommer 20 pct. fra administrativt personale (kontorpersonale mv.) svarende til 1,8 mia.kr. og knapt 200 mio.kr., svarende ca. 2 pct., kommer fra handelsbranchen, hvor vikarer arbejder som butiksekspedienter mv.

Resten af omsætningen fordeler sig med 28 pct. fra sundhedspersonale (sygeplejersker, sosu'er, læger mv.), 36 pct. af branchens fra produktion og bygge/anlæg, mens øvrige faggrupper (it-folk, chauffører, tjenere mv.) tegner sig for 14 pct.

Usikkerhed i ATP-beskæftigelsesstatistikken

Det skal bemærkes, at det seneste kvartals tal i ATP-beskæftigelsesstatistikken altid er foreløbige tal, som revideres og opgøres som endelige tal kvartalet efter⁴. Blandt andet derfor bør ændringen i et enkelt kvartal ikke tolkes for håndfast. Hertil kommer, at der (undtagelsesvist) også kan komme revisioner flere kvartaler bagud i tid.

Da ATP-beskæftigelsesstatistikken beregnes på baggrund af virksomhedernes indbetalinger af ATP, kan virksomhedernes eventuelle fejlindberetninger, manglende, udskudte, forsinkede ATP-indbetalinger mv. slå ud i ATP-beskæftigelsesstatistikken. Der er både i ATP-huset og Danmarks Statistik indført systemer, der søger at opfange disse forhold og korrigere ATP-beskæftigelsestallene herfor, men korrektionen er naturligvis ikke perfekt.

---

⁴ For en udførlig beskrivelse henvises til Danmarks Statistiks varedeklaration for ATP-beskæftigelsesstatistikken på <http://www.dst.dk/homedk/vejviser/dokumentation/varedeklarationer/emnegruppe/emne.aspx?sysrid=000845>

Alle lønmodtagere betaler som udgangspunkt ATP-bidrag, hvis de arbejder mere end ni timer om ugen. Der er forskellige ATP-satser alt efter, om der er tale om en fuldtids- eller en deltidsbeskæftigelse. Danmarks Statistik har ikke tal, der viser hvor mange fuldtids- eller deltidsindbetalinger, der er. ATP-beskæftigelsen fremkommer derfor ved at dividere de samlede indbetalinger med satsen for en fuldtidsbeskæftiget og derved fremkommer et tal for antal fuldtidsbeskæftigede samlet og i de forskellige brancher.

Desuden gælder det, at desto mere detaljeret brancheniveau, der analyseres på, desto større er usikkerheden. Det er ifølge Danmarks Statistik ikke muligt at opstille et mål for den samlede usikkerhed i ATP-beskæftigelsesstatistikken.